

СТАНОВИЩЕ

за нуждите на конкурс за заемане на академична длъжност „професор“ по професионално направление 3.8 Икономика

Изготвено от: доц. д-р Илияна Анкова Стоянова, Стопански факултет на СУ „Св. Климент Охридски“, катедра „Финанси и счетоводство“

Нормативно основание: Съставът на Научното жури по конкурса е определен със Заповед РД 38-217/27.04.2023 г. на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“.

Изготвянето на становище е в изпълнение на Решение на научното жури за определяне на рецензенти (т. 3 от Протокол № 01/01.06.2023 г.)

1. Общо представяне на конкурса и кандидатите

Становището е изготвено в рамките на конкурс за доцент по професионално направление 3.8 Икономика (Счетоводство: корпоративна отчетност; приложение на информационните технологии – на български и английски език), обявен в ДВ, бр. 24 от 17.03.2023 г. за потребностите на Стопанския факултет на Софийския университет. Единствен кандидат в конкурса е доц. д-р Елеонора Петрова Станчева-Тодорова.

Доц. д-р Елеонора Станчева-Тодорова е представила пълен набор от изискваните документи по чл. 107, ал. 1 от ПУРПНСЗАДСУ. Представената справка за изпълнение на минималните национални изисквания по чл. 2б от ЗРАСРБ за научна област Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8 Икономика показва, че кандидатът надвишава минимално изискуемият брой точки за заемане на академична длъжност „професор“. Изискуемият минимален праг е 500 т., като доц. д-р Елеонора Станчева-Тодорова показва доказателства за събрани 1307 т.

2. Данни за кандидата

Доц. д-р Елеонора Станчева-Тодорова придобива бакалавърска и магистърска степен в Стопанския факултет на СУ „Св. Кл. Охридски“. Веднага след дипломирането

си започва работа като асистент по счетоводство към катедра „Финанси и счетоводство“ и последователно заема длъжностите старши асистент, главен асистент и доцент. Професионалният опит на кандидата включва също заемането на мениджърски позиции в частния сектор. Защитената дисертация за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ е на тема „Счетоводно- информационно осигуряване управлението на инфраструктурните активи във вик сектора в република България“.

Доц. д-р Елеонора Станчева-Тодорова е ръководител на магистърските програми „Счетоводство и одит“ и „Финанси, счетоводство и анализ на големи данни“, ръководител на екипа по акредитацията на магистърска програма „Счетоводство и одит“ от международната професионална организация "the Association of Chartered Certified Accountants (ACCA)", ръководител на екипа по акредитацията на спец „Счетоводство, финанси и дигитални приложения на английски език“ (ОКС „Бакалавър“) от международната професионална организация „The Institute of Chartered Accountants in England and Wales (ICAEW)”, академичен наставник на спец. „Счетоводство, финанси и дигитални приложения на английски език“ (ОКС „Бакалавър“), академичен наставник от Стопанския факултет по професионално направление 3.8. „Икономика“ в рамките на Проект BG05M2OP001-2.013-0001 на МОН „Студентски практики – Фаза 2“, финансиран от ОП НОИР.

Заслужава да се отбележи сериозната ангажираност на доц. д-р Елеонора Станчева-Тодорова в рамките на факултета в учебно-административната работа. Тя е член е на Факултетния съвет на Стопански факултет към СУ „Св. Кл. Охридски“, зам.-председател на Общото събрание на Стопанския факултет, член на Комисията по произвеждане на избори, зам.-председател на Комисията по атестиране; член на Учебната комисия на Стопанския факултет и е рецензент в Годишника на Стопанския факултет.

Бих желала да отделя внимание на проектната дейност, с която се ангажира кандидатът. Успешно е ръководила три научни проекта, финансирани от ФНИ към СУ (през периода 2017 - 2020 г.) и е била член на екипа на пет други проекта.

Участието на доц. д-р Станчева в редица краткосрочни специализации повишава и обогатява научната ѝ квалификация.

3. Преподавателска дейност

Доц. д-р Елеонора Станчева-Тодорова е водещ специалист в областта на корпоративната отчетност и приложението на информационните технологии в обучението по счетоводство във висшите училища. Понастоящем успешно разработва

учебни материали и води редица задължителни курсове на български и английски език в бакалавърските, магистърските и докторските програми на факултета, както следва:

- В ОКС „Бакалавър - Въведение в счетоводството – лекции; Финансово счетоводство– лекции; Въведение в счетоводството - на английски език (– лекции; Финансово счетоводство и отчитане - на английски език – лекции;
- В ОКС „Магистър“ - Финансово счетоводство за напреднали– лекции; Финансово отчитане– лекции; Финансово счетоводство и анализ на големи данни – лекции; Приложение на анализа на големи данни в счетоводството – лекции; Приложения на изкуствения интелект във финтех индустрията– лекции; Международни стандарти за финансово отчитане - първа и втора част– упражнения;
- В ОНС „Доктор“ - Международни счетоводни регулации – лекции; и Приложение на новите технологии в счетоводството и одита - лекции.

4. Научноизследователска и научно-приложна дейност на кандидата

Научната продукция на доц. д-р Елеонора Станчева-Годорова досега включва самостоятелно и в съавторство 3 монографии, 1 глава от книга, 14 студии, 31 статии и 4 учебника и учебни помагала.

В конкурса за професор, кандидатът участва с 2 самостоятелни монографии, 4 студии, от които 3 самостоятелни и една в съавторство, 13 статии, от които 9 самостоятелни и 5 в съавторство, 1 самостоятелен учебник и 3 учебни помагала в съавторство. Две от публикациите са индексирани в Scopus/Web of science.

За качеството на научната продукция показателен е броят на цитиранията, които носят общо 650 точки.

Основно място сред посочените трудове заемат двете самостоятелни монографии, посветени на изключително актуални и проблемни области, свързани със съвременните проблеми на счетоводната професия и на счетоводното образование: *Contemporary Issues in Accounting. The Accounting Profession*. Sofia: St. Kliment Ohridski University Press (ISBN 978-954-07-5659-2) и *Contemporary Issues in Accounting. The Accounting Education*. Sofia: St. Kliment Ohridski University Press (ISBN 978-954-07-5659-2).

Първата монография е посветена на три важни предизвикателства пред счетоводната професия, а именно - четвъртата индустриална революция и прилагането на технологични иновации; устойчивото развитие и проблемите на неговото отчитане от предприятията; и етичните дилеми, пред които са изправени счетоводителите днес и ролята на новите технологии в тяхното решаване. Акцент в работата е поставен върху

новата роля и функции на счетоводителите в организацията и необходимостта от притежаване на интердисциплинарни знания, нови умения и компетентности, вкл. и във връзка с отчитането на устойчивостта. Използването на новите технологии и иновациите е разгледано като възможност от една страна за намаляване на етичните нарушения, и от друга - за подобряване на етичните решения на професионалните счетоводители.

Основните приноси с теоретико-методологичен и практико-приложен характер в монографията са свързани с анализ на ефектите от навлизането на нови инструменти и технологии, като големи данни, изкуствен интелект, машинно самообучение, блокчейн, криптовалути върху счетоводната професия; анализ на въздействието на устойчивото развитие върху счетоводната професия и ролята на счетоводителите в компаниите, създаващи устойчива стойност в дългосрочен аспект; и анализ начина, по който технологичният напредък влияе върху етичното поведение на счетоводителите.

Втората монография разглежда счетоводното образование и основните проблеми пред неговото развитие. Поставен е фокус върху предизвикателствата и възможностите, които новите технологии предоставят пред счетоводното образование. В монографията е предложен набор от учебни материали (сценарии на казуси, цели на обучението, задачи и подход за интегриране на учебната програма) за въвеждане на анализа на големи данни и изкуствения интелект в учебната програма по счетоводство, като е споделен придобития опит. Предоставени са насоки за интегрирането на казусите в учебния процес и са предложени възможности за модифицирането и разширяването им с цел прилагане в различна образователна среда, както и с цел надграждане на меките умения на обучаваните. Особено значим, според нас, е приносът на кандидата в прилагането на иновативни методи за обучение по счетоводство. Доколкото ни е известно, без аналог в българските висши училища, в обучението е приложена бизнес симулацията „Accounting Bissim“, като в монографията е споделен получения опит.

Специално внимание е отделено и на устойчивото развитие, което тепърва ще навлиза в обучението по счетоводство във висшите училища. Авторът предлага компетентностната рамка, разработена от две международни счетоводни професионални организации Института на управленските счетоводители и Асоциацията на дипломираните експерт-счетоводители, да бъде разширена с нови знания и компетенции, които бъдещите счетоводители трябва да притежават, за да могат да участват в отчитането на устойчивостта.

Издадените в съавторство три сборника със задачи по счетоводство и самостоятелно едно учебно пособие по *Въведение в счетоводството* са в подкрепа на студентите при тяхното обучение по счетоводните дисциплини.

Основните приноси на доц. д-р Елеонора Станчева-Тодорова в другите публикации, вкл. тези, които са в съавторство, могат да бъдат обобщени, както следва:

Приноси с теоретико-методологичен характер:

- Изследвани са предизвикателствата, които Индустрия 4.0 поставя пред счетоводното образование, свързани с необходимите знания и умения на завършилите. Мотивирана е необходимостта от изграждане на връзки с бизнес партньорите и професионалните организации, които да подпомогнат университетите в адаптирането на учебните планове и програми и разработването на интердисциплинарни учебни материали с оглед по-бързото и масово навлизане на новите технологии в обучението по счетоводство във висшите учебни заведения;
- Направен е критичен анализ на настоящия подход на преподаване на счетоводните дисциплини в университетите, базиран на учебници, лекции и правила. Представени са добри практики за използването на информационните и комуникационните технологии в обучението, вкл. мобилната дигитална игра „Count FEFE“ и обучителните филми на Института на дипломираните експерт-счетоводители в Англия и Уелс и др.;

Приноси с практико-приложен характер:

- Извършен е анализ на необходимите знания и умения, които трябва да притежава счетоводителят днес и които са наложени от трансформацията на компаниите в контекста на Индустрия 4.0;
- Изследвана е новата роля и са представени основни умения на бъдещите счетоводители в ролята им на специалисти по устойчив бизнес и финанси;
- Изследвани са проблеми, свързани с етичния и отговорен подход при въвеждането на изкуствения интелект в бизнеса и ролята на счетоводителите;
- Разработен е в съавторство интердисциплинарен казус, съпътстван с насоки за прилагане, предназначен за студенти по счетоводство, който е базиран на изкуствения интелект;
- Предложени са начини за интегриране на устойчивостта в учебните програми по счетоводство;

5. Препоръки

Препоръчвам на доц. д-р Елеонора Станчева-Тодорова да задълбочи интердисциплинарните изследвания, свързани с повишаване ефективността на инвестиционните решения посредством използването на финансова и нефинансова информация.

6. Заключение

Представените за рецензиране от доц. д-р Елеонора Станчева-Тодорова публикации имат висока теоретична стойност и практико-приложен потенциал. Те безспорно допринасят за развитие на счетоводната теория и на счетоводното образование. Със своето конкретното съдържание, те показват иновативния изследователски подход на кандидата, уменията да открива и изследва на значими за развитието на счетоводната наука теоретични и практически проблеми.

Досегашният преподавателски и друг практически опит на доц. д-р Станчева също подчертават високия ѝ професионализъм.

Заявявам убедено, че кандидатът отговаря напълно на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за прилагането му. Изказвам положително становище и препоръчвам на научното жури да изготви доклад-предложение до Факултетния съвет на Стопанския факултет за избор на доц. д-р Елеонора Станчева-Тодорова на академичната длъжност „професор“ по ПН 3.8 Икономка (Счетоводство: корпоративна отчетност; приложение на информационните технологии – на български и английски език).

София, 03.07.2023 г.

Член на журито:

(доц. д-р Илияна Анкова)